

Тема: «Механізований взвод на марші та у похідній охороні»

Навчальний потік: 4 курс інституту

Час: 90 хв.

Місце: лекційна аудиторія

Навчальні і виховні цілі:

Вивчити:

- основи організації маршу взводу та його дій у похідній охороні;
- порядок роботи командира взводу при організації маршу взводу та при призначенні його у похідну охорону;

Виховувати:

- почуття глибокої відповідальності щодо особистої підготовки щодо організації маршу взводу та дій у похідній охороні;
- інтерес до вивчення дисципліни, тактичний і воєнно-технічний кругозір.

Навчальні питання і розподілення часу:

№ з/п	Зміст заняття, навчальні питання	Час, хв.
I	Введення	5
II	Основна частина:	80
	1. Механізований взвод на марші.	40
	2. Механізований взвод у похідній охороні.	40
III	Заклучна частина	5

Навчально-матеріальне забезпечення:

1. Мультимедійний проектор Inphocus;
2. Презентація Microsoft Office PowerPoint за темою лекції;

Навчальна література:

1. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина III. Взвод, відділення, екіпаж. – Київ: Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, 2016. – 228 с.
2. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України Частина II. Батальйон, рота. – Київ: Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, 2016. – 320 с.
3. Тактика механізованих підрозділів (механізований взвод): Навчальний посібник / Похнатюк С.В., Андрієнко А.М., Слободянюк Р.В., Вірко Є.В., Шишков В.А., Годій М.В., Антонов Г.А. – Львів: НАСВ, 2016. – 472 с.
4. Тактика: підручник / В. В. Вішняков, Г. А. Дробаха, А. А. Каленський, Є. Б. Смірнов – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. – 735 с.
5. Альбом схем. Тактичні дії механізованих підрозділів. – Л.: НАСВ, 2018. – 70 с.
6. Тактика загальновійськових підрозділів. Навчальний посібник. — Київ: НАОУ, 1998, с. 27...49.
7. Рекомендації механізованим підрозділам щодо дій на полі бою в сучасних умовах. Методичний посібник. К., ГУ БП СВ, 2002.
8. Війна на Донбасі. 2014 – 2016 рр. [Текст] : зб. наук. праць за матеріалами II Всеукр. наук. військ.- істор. конф., 20 квітня 2017 р. / Нац. військово-історичний муз. України. – К., 2017. – 290 с.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЇ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДЕННЯ

Дана лекція є лекцією інформаційного типу. Вона повинна починатися з короткого вступу, у якому до аудиторії доводиться тема лекції, її значення у системі підготовки військового фахівця, цільова настанова і план лекції. Також необхідно дати стисло характеристику навчальної літератури, яка рекомендується.

В основній частині лекції, при розгляданні кожного питання, доцільно формулювати проблему, яка розглядається, встановлювати її зв'язок із майбутньою діяльністю військового фахівця.

Розкриття питань лекції, як і її загального змісту, здійснюється шляхом раціонального поєднання методів індукції і дедукції, прийомів викладання від часткового до загального. Лекція повинна формувати у тих, хто навчається, здатності до абстрактного мислення. Викладення матеріалу повинно супроводжуватися демонстрацією слайдів.

При викладанні *першого питання* особливу увагу слід звернути на розкритті видів маршу та способів їх здійснення в різних умовах, на існуючих тактичних нормативах щодо організації і здійснення маршу, їхнього обґрунтування, на розкритті порядку роботи командира взводу при організації і здійсненні маршу. Для ознайомлення тих, хто навчається, з іншими способами переміщення військ в лекції приводиться довідковий матеріал, з яким лектор повинен рекомендувати слухачам ознайомитися самостійно під час самостійної підготовки.

При викладанні *другого питання* слід розкрити шикування колони батальйону (роти) при здійсненні маршу у складі головних сил частини (батальйону) і в якості авангарду (головної похідної застави) з урахуванням досвіду, набутого підрозділами в ході АТО та ООС. Основну увагу звернути на розкриття послідовності та обсягу роботи командира взводу з організації дій взводу у похідній охороні. Для виключення випадків нехтування питаннями організації похідної охорони підрозділів доцільно довести приклади з досвіду проведення АТО та ООС.

Лекція повинна закінчитися формулюванням стислих висновків з матеріалу, який розглядався, викладенням рекомендацій для самостійної роботи, якщо вони не були дані раніше у ході лекції та відповідями викладача на питання курсантів.

ВСТУП

У сучасних умовах при високоманеврених, динамічних бойових діях незмірно зростає роль *пересувань військ*. Воно є органічно нерозривним елементом кожної операції й бою. З пересувань, маршів починається підготовка бойових дій і ними звичайно закінчується. На відміну від минулого, пересування доводиться здійснювати тепер у більш складній обстановці, в умовах постійного вогневого впливу противника, впливу його авіації, повітряних десантів, диверсійно-розвідувальних груп, при виникненні масових руйнувань, мінно-вибухових загороджень. Все це вимагає ретельної підготовки особового складу, техніки й озброєння до маршу й перевезення, умілої їхньої організації, всебічного забезпечення, високої маршової виучки підрозділів.

Досвід проведення АТО та ООС на території Донецької і Луганської областей показує, що успішне пересування військ є одним з показників боєздатності, мобільності військ, сприяє упередженню противника в діях, здійсненні маневру. Та сторона, що проявила найбільше мистецтво в організації та здійсненні пересування, як правило, має успіх.

Найбільше часто загальновійськовим командирам і штабам доводиться керувати *підготовкою і здійсненням маршу*. Перевага пересування маршем полягає в тому, що він забезпечує постійну організаційну структуру підрозділів, забезпечує більш сприятливі умови для збереження їх постійної бойової готовності, при необхідності – швидке розгортання і вступ у бій, здійснення маневру з метою обходу районів руйнувань, пожеж і затоплень, мінувань.

Взвод (відділення, танк) може пересуватися своїм ходом (маршем) або перевозитися різними видами транспорту (залізничним, повітряним, морським (річковим) транспортом або колісними тягачами на трейлерах). Пересування може здійснюватися комбінованим способом: перевезенням із використанням зазначених видів транспорту та маршем.

Взвод (відділення, танк) завжди повинен бути готовим до пересування в умовах загрози застосування противником ЗМУ, ВТЗ, систем дистанційного мінування, авіації, повітряних десантів, аеромобільних і ДРГ, РХБ зараження, руйнування доріг і переправ, а також протидії руху колон з боку місцевого населення. Незалежно від способу та умов пересування взвод (відділення, танк) повинен здійснювати його організовано, з дотриманням заходів прихованості, високими темпами та за короткий термін.

Це вимагає ретельної підготовки озброєння, техніки та особового складу до маршу або перевезень, високої маршової дисципліни і виучки особового складу.

Предметами розглядання у лекції є *марш* і *похідна охорона*.

В лекції розглядатимуться теоретичні питання щодо організації та здійснення маршу механізованого взводу та похідної охорони підрозділів. Практично питання організації дій взводу на марші та у похідній охороні відпрацьовуватимуться на груповій вправі 3 і тактичному занятті 9. З питаннями перевезення підрозділів різними видами транспорту вам пропонується ознайомитися самостійно.

Командири груп можуть взяти у викладача для розповсюдження в групі електронний варіант лекції.

1. Механізований взвод на марші (слайд 3)

Основним способом пересування механізованого взводу у визначений район є здійснення маршу.

1.1 Умови здійснення маршу і вимоги до нього

Марш (слайд 4) – організоване пересування підрозділів у колонах дорогами і колонними шляхами з метою виходу в призначений район або на вказаний рубіж у встановлений час у повному складі в готовності до виконання бойового завдання.

Взвод (відділення, танк) може здійснювати марш (слайд 5) **в умовах передбачення зустрічі з противником і вступу з ним у бій або поза загрозою зіткнення з противником** та пересуватися у колоні роти (взводу) або самостійно, а також призначатися в похідну охорону. За напрямком марш може здійснюватися **до фронту, вздовж фронту або від фронту в тил**. Механізований взвод (відділення) може пересуватися також у пішому порядку або на лижах. У всіх випадках марш здійснюється приховано, як правило, *вночі або за інших умов обмеженої видимості*, а в бойовій обстановці та в тилу своїх військ – *і вдень*.

За будь-яких умов підрозділи повинні прибути в призначений район або на вказаний рубіж *своєчасно, у повному складі та в готовності до виконання бойового завдання*.

1.2 Маршові можливості

Можливості взводу із здійснення маршу визначаються його маршовими можливостями.

Під маршовими можливостями підрозділу розуміється здатність долати своїм ходом на протязі доби (декількох діб) максимально можливу відстань при збереженні високої боєздатності та повної готовності до виконання поставленого бойового завдання.

Основними показниками маршових можливостей підрозділу є:

- загальна протяжність маршу;
- тривалість маршу;
- величина добового переходу;
- середня швидкість руху колони.

Вони залежать від завдань, стану маршруту, технічного стану машин, підготовки механіків-водіїв і маршового вишколу підрозділу, погоди, пори року і доби, а також від всебічного забезпечення маршу.

1.2.1 Загальна протяжність маршу

Загальна протяжність маршу – це відстань за маршрутом від вихідного рубежу (пункту) до найвіддаленішого пункту у новому районі. Величина переходу визначається за картою шляхом вимірювання маршруту руху в кілометрах з урахуванням поправки на звивистості доріг, які вказані у табл. 1.1.

**Коефіцієнт поправки довжини маршруту (ділянок маршруту)
на масштаб карти**

Характер місцевості	Коефіцієнт поправки на масштаб карти		
	1:200 000	1:100 000	1:50 000
Гірська (сильнопересічена)	1,25	1,2	1,15
Горбиста (середньопересічена)	1,15	1,1	1,05
Рівнинна (слабопересічена)	1,05	1,0	1,0

1.2.2 Тривалість маршу

Тривалість маршу (слайд 6) - кількість годин або діб необхідних для здійснення маршу від проходження головою колони вихідного рубежу (пункту) до зосередження у кінцевому районі з готовністю взводу у ньому до виконання отриманого завдання.

Цей час складається з часу витраченого на рух, часу на привали і часу на втягування у новий район (розгортання на визначеному рубежі):

$T \text{ маршу} = T \text{ руху} + T \text{ прив.} + T \text{ розг. (втяг.)}$

T руху - час необхідний для здійснення руху від вихідного рубежу (пункту) до найближчого кордону району зосередження (денного, нічного відпочинку), або початку розгортання (заняття) підрозділів на визначеному рубежі.

T розг (розгортання) - визначається до прийнятих тактичних нормативів.

T втяг (втягування) - час необхідний для руху колони взводу від найближчого кордону району зосередження (денного, нічного відпочинку) до місця розташування. Швидкість руху при втягуванні колони підрозділу буде становити 0,5 до 0,75 швидкості від середньої швидкості руху колони підрозділу на марші.

1.2.3 Величина добового переходу

Добовий перехід (слайд 7) – відстань, що долається підрозділами за добу при здійсненні маршу.

Його величина залежить від середньої швидкості руху і часу безпосереднього руху колони протягом доби та фізичних можливостей водіїв транспортних засобів.

Величина добового переходу може складати:

- для гусеничних і змішаних колон до 250 км;
- автомобільних колон – до 300 км,
- а добового переходу, який здійснюється в несприятливих умовах, – до 200 км і менше.

Час руху, в залежності від умов здійснення маршу, може складати 10-12 год. на добу, а в несприятливих умовах і менше. Решта часу доби використовується для обслуговування техніки, відпочинку особового складу, прийому їжі, витягування колон й зосередження підрозділів в районах.

Запас ходу підрозділу за паливом визначається відношенням 80% заправки палива в баках машин (0,2 заправки – незнижуваний запас) до витрати пального на 1 км шляху. Він залежить від ємності паливної системи машини, витрати палива на 1 км шляху й наявності додаткового запасу палива (наприклад, в додаткових бочках, каністрах).

1.2.4 Середня швидкість руху колони

Середня швидкість руху (слайд 8) визначається для добового переходу відношенням плануємої (пройденої) протяжності маршру до плануємого (затраченого) часу, що відводиться на марш, виключаючи час на привали та зупинки.

На середню швидкість здійснення маршру будуть впливати наступні чинники:

- тактико-технічні можливості бойових машин;
- фізичні можливості особового складу;
- підготовка механіків-водіїв;
- підготовка підрозділів до здійснення маршру;
- умови здійснення маршру (метеорологічні, тактичні, фізико – географічні та інші).

Швидкість руху окремо взятої машини буде завжди вищою ніж колони. У відповідності до БССВ середня швидкість руху:

- колони гусеничних та змішаних машин повинна бути не нижче 20-25 км/год;
- колони колісних машин – 25-30 км/год.;
- колони підрозділів що здійснюють марш у пішому порядку – 4-5 км/год., на лижах – 5-7 км/год.

Залежно від характеру місцевості і стану доріг під час пересування в гірських районах, ліисто-болотистою місцевістю та в інших несприятливих умовах швидкість руху може бути значно меншою.

1.2.5 Дистанції між підрозділами і машинами

Взвод (відділення, танк) здійснює марш у колоні підрозділу з дистанціями (слайд 9) між машинами **25-50 м**.

Під час руху відкритою місцевістю в умовах загрози застосування противником ЗМУ і ВТЗ дистанція між бойовими машинами збільшується до **150 м**. Під час руху гірськими дорогами, в умовах обмеженої видимості, ожеледиці, дорогами, що мають круті підйоми, спуски, повороти, а також при русі з підвищеною швидкістю дистанції між машинами збільшуються.

1.3. Маршрути, пункти (рубежі), райони, що призначаються підрозділам при здійсненні маршру (слайд 10)

Для організованого здійснення маршру підрозділу вказується:

- маршрут руху або напрямок руху (два-три маршрути, один з яких – основний, інші – запасні), в окремих випадках – азимут напрямку руху;
- вихідний пункт (рубеж), пункти (рубежі) регулювання та контрольні точки і час їх проходження;
- місця і час привалів, денного (нічного) відпочинку (слайд 11, рис. 1.1).

1.3.1. Маршрут руху (азимут напрямку руху)

Маршрут руху – намічений (встановлений) шлях пересування підрозділів, частин, транспортних засобів. Маршрут руху намічається на карті з вказанням основних населених пунктів, через який проходить, або азимутів.

Маршрут руху вибирається дорогами, що пролягають переважно лісовими масивами, лісопосадками та іншою закритою місцевістю, за можливості, поза великими населеними пунктами, вузлами доріг, підприємств атомної енергетики і хімічної промисловості.

Протяжність маршруту руху вимірюється у кілометрах.

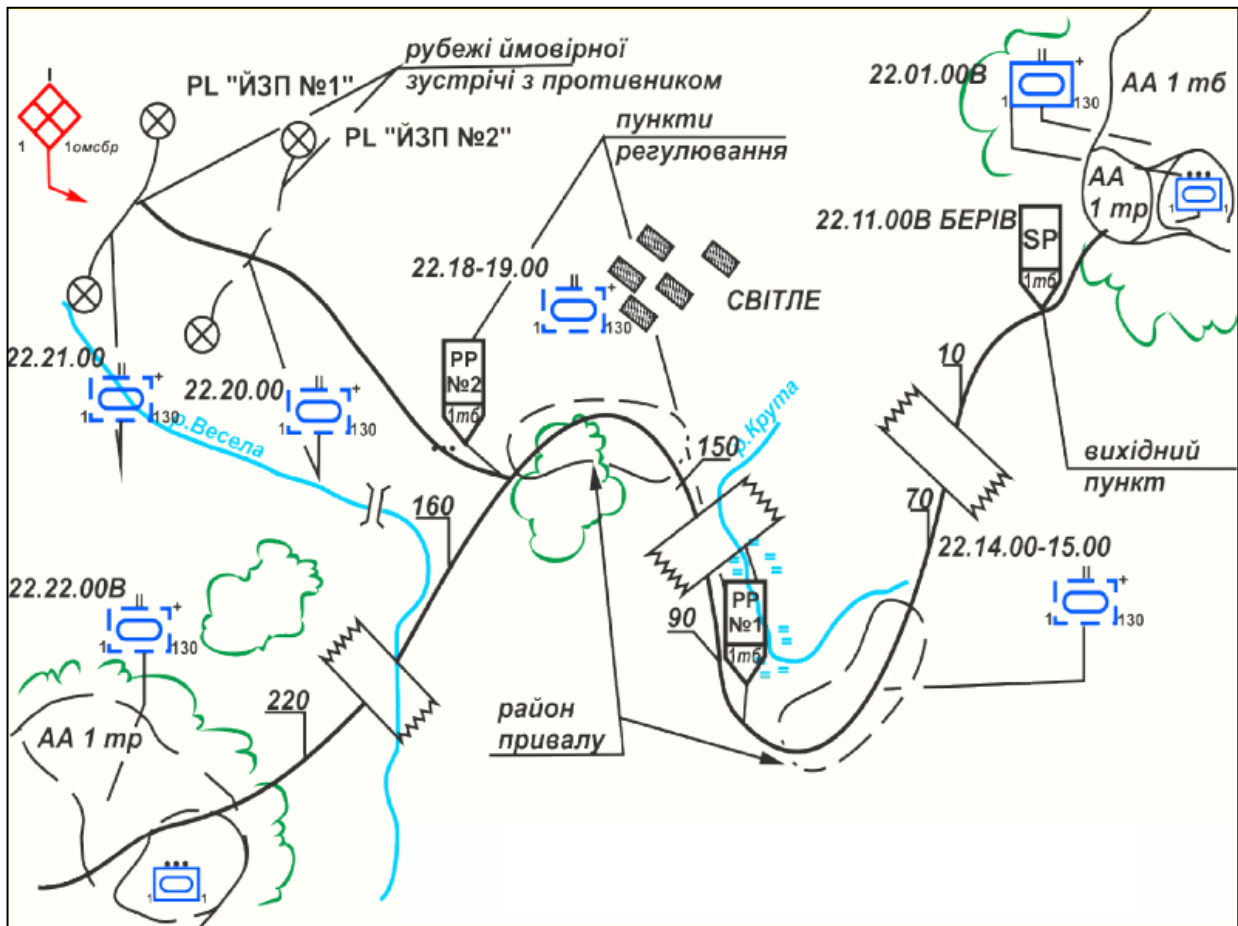

Рис. 1.1. Райони та пункти (рубежі), які призначаються підрозділам на марші

1.3.2. Вихідний пункт (рубіж)

Для своєчасного й організованого початку і здійснення маршу призначаються вихідний пункт (рубіж) і пункти (рубежі) регулювання, а контрольні точки, крім того, для уточнення (визначення) місцезнаходження підрозділу у певний час.

Вихідний пункт (рубіж) – умовний пункт (лінія) на місцевості, від якого підрозділи розпочинають виконання отриманого завдання (здійснення маршу). Час проходження вихідного пункту (рубежу) головою колони основних сил вважається початком маршу.

При здійсненні маршу військами по одному маршруту призначається вихідний пункт, а у разі переміщення за двома і більше маршрутам – вихідний рубіж.

Віддалення вихідного пункту (рубежу) повинне забезпечувати витягування підрозділу з місця розташування у колоні роти, набір встановленої швидкості руху і вихід на маршрут (напрямок) руху. Для **батальйону** воно становить **5-10 км**, для **роти - 2-3 км** від передньої межі вихідного району. Віддаленість вихідного пункту для **взводу** з засобами посилення, що рухається у колоні до 10 машин, доцільно призначати по кордону району розташування або **100-150 м** від нього.

1.3.3. Пункти (рубежі) регулювання

Пункти (рубежі) регулювання призначаються для регулювання швидкості пересування колон під час маршу, забезпечення організованого руху та своєчасного прибуття в указаний район. Вони призначаються, як правило, через 3-4 години руху, а контрольні точки – за необхідністю.

Рубежі регулювання визначаються на кордонах ділянок маршрутів з різними швидкостями руху, а також там де їх легко виявити в нічний час з метою проведення по ним орієнтування.

Часові показники проходження вихідного пункту, рубежів (пунктів) регулювання вказує старший командир.

1.3.4. Привали і денний (нічний) відпочинок

Привали і денний (нічний) відпочинок – це зупинка підрозділів, на визначений час для:

- перевірки стану ОВТ;
- їх технічного обслуговування та усунення несправностей;
- дозаправлення паливом;
- поповнення боєприпасами та іншими матеріальними засобами, харчування і відпочинку особового складу.

Привали призначаються: через **3–4 год.** руху тривалістю до **1 год.**, у другій половині добового переходу – тривалістю до **2 год.** Наприкінці кожного добового переходу призначається денний (нічний) відпочинок.

1.3.5. Рубіж ймовірної зустрічі з противником

Рубіж ймовірної зустрічі з противником – умовна лінія на якій можлива зустріч з противником.

Визначення рубежу ймовірної зустрічі з противником зводиться до вирішення математичного завдання та нанесення результатів на робочу карту. Вихідними даними для цього є: відстань до противника, швидкості колон наших військ та противника. Для визначення ймовірного рубежу зустрічі з противником необхідно визначити: час виходу на рубіж ймовірної зустрічі з противником та відстань яку пройде за цей час наш підрозділ.

Час виходу на рубіж ймовірної зустрічі з противником, визначається як ділення відстані до противника на сумарну швидкість руху колон військ противника та наших військ.

Відстань по маршруту яку пройде наш підрозділ за розрахований час буде складати: середню швидкість руху підрозділу помножену на час виходу на рубіж ймовірної зустрічі з противником. Отриманий результат необхідно відкласти на маршруті руху, і отримана точка, буде точкою через яку пройде рубіж ймовірної зустрічі з противником.

1.4. Похідний порядок мв

Взвод (відділення у пішому порядку) здійснює марш у визначеній побудові.

Побудова бойових машин, відділень з засобами посилення для здійснення маршу є *похідний порядок*.

Похідний порядок механізованого взводу під час здійснення маршу *на техніці*, як правило – колона бойових машин (слайд 12, рис. 1.2).

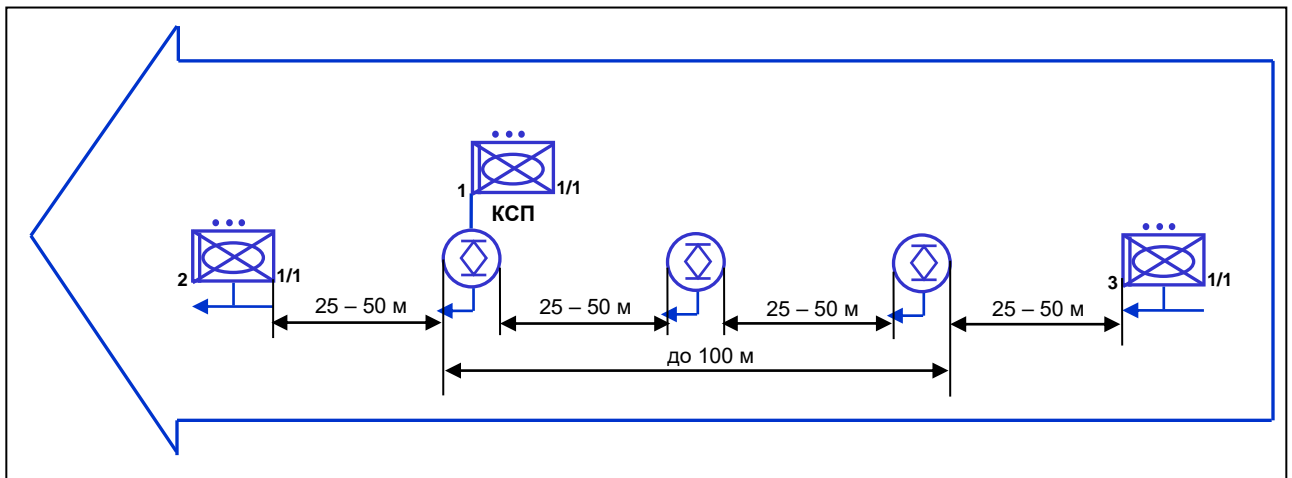

Рис. 1.2. Похідний порядок мв в колоні головних сил мр

Колона – стрій бойових машин, інших транспортних засобів, підрозділів одна за одною, на визначеній дистанції, для здійснення маршу.

Дистанція – відстань в глибину між машинами в похідному порядку.

Під час здійснення маршу у *пішому порядку (на лижах)*, похідний порядок відділення може бути в колону по одному або в колону по два, а похідний порядок взводу може бути в колону по три (у взводі з чотирьох відділень — в колону по чотирі), в колону по два або в колону по одному.

Під час здійснення маршу в умовах передбачення зустрічі з противником і вступу з ним у бій, або руху по території з ворожо налаштованим місцевим населенням, похідний порядок взводу (відділення у пішому порядку) буде включати головні сили та похідну охорону.

Похідний порядок взводу повинен забезпечувати високу швидкість руху, зручне розгортання в передбойовий і бойовий порядки, найменшу уразливість від зброї противника, підтримання стійкого управління.

На привалах побудова колони не порушується, машини зупиняються на правому узбіччі дороги не ближче 10 м одна від іншої або на дистанціях, які встановлені командиром.

1.5. Робота командира взводу з підготовки маршу в колоні роти

Вивчення порядку роботи командира взводу і змісту заходів підготовки маршу, дій взводу при здійсненні маршу в колоні роти виноситься на самостійну підготовку курсантів (студентів).

Підготовка до маршу включає (слайд 13):

- організацію дій;
- підготовку взводу;
- обладнання місцевості;
- практичну роботу командира в підлеглих підрозділах.

Порядок і зміст цієї роботи в кожному конкретному випадку будуть визначатись отриманим завданням, наявністю часу і обстановкою, що склалася.

З отриманням бойового наказу (розпорядження) командир взводу приступає до організації маршу, в ході якої (слайд 14):

- усвідомлює завдання;
- проводить розрахунок часу;
- оцінює обстановку;
- приймає рішення;
- ставить бойові завдання підлеглим;
- організовує взаємодію, управління та бойове забезпечення бою (дій), виконання заходів морально-психологічного, матеріально-технічного і медичного забезпечення;

– оформляє бойові документи.

У залежності до місця взводу у похідному порядку старшого командира зміст заходів з підготовки взводу до дій буде містити ряд особливостей. Розглянемо порядок підготовки взводу до маршу у складі головних сил роти (батальйону).

1.5.1. Усвідомлення завдання

При організації маршу командир взводу в ході усвідомлення завдання повинен зрозуміти:

- мету маршу, завдання підрозділу, місце в похідному порядку;
- маршрут руху (напрямок), пункти (рубежі) регулювання і час їх проходження, середню швидкість руху, дистанції між машинами, місця привалів (відпочинку);
- до яких дій бути готовим після прибуття у пункт призначення.

Усвідомивши завдання, командир *взводу* визначає першочергові заходи, які необхідно виконати негайно для найшвидшої підготовки підрозділу до маршу і віддає першочергові вказівки, в яких вказує до яких дій бути готовим, терміни і порядок підготовки особового складу, озброєння і техніки. Екіпажам бойових машин додатково вказується обсяг технічного обслуговування і порядок дозаправки паливом.

1.5.2. Оцінювання обстановки

У ході оцінювання обстановки він:

- вивчає по карті маршрут руху, характер місцевості і умови здійснення маршу;

– під час підготовки до маршу в умовах передбачення зустрічі з противником і вступу у бій, крім того, – можливі місця зустрічі з ним.

1.5.3. Прийняття рішення

На підставі усвідомлення завдання і оцінки обстановки командир робить висновки і намічає окремі елементи рішення.

Рішення на марш командир взводу формулює особисто.

У рішенні командир взводу визначає:

спосіб здійснення маршу;

– завдання елементам похідного порядку.

При визначенні *способу здійснення маршу* він встановлює:

– на чому зосередити основні зусилля;

– швидкість руху і дистанції між машинами на ділянках маршруту;

– порядок дій при відбитті нападу противника із засідок і з повітря;

– при здійсненні маршу в умовах передбачення зустрічі з противником і вступу з ним у бій – порядок дій при зіткненні з ним;

– побудову похідної колони, склад чергових вогневих засобів і спостерігачів.

Завдання елементам похідного порядку викладаються в четвертому пункті бойового наказу і розглядаються в п. 1.5.4.

Рішення командир взводу оформляє на робочій карті (слайд 15, рис. 1.3).

На робочій карті командира взводу відображаються:

– маршрут руху з розбивкою його на кілометри у відповідності до масштабу карти (1:10000, 1:25000 через кожні 5 км., 1:50000, 1:100000 через кожні 10 км.), вихідний район;

– запасний маршрут, маршрути руху сусідів і їх завдання;

– схема похідного порядку з вказанням розподілу сил і засобів по колоні, глибини колон підрозділів, кількості машин і віддалення похідної охорони;

– ділянки маршруту за умовами їхнього проходження, їх розміри та швидкості руху на кожній з них, бар'єрні перешкоди (мости, дамби, залізничні переїзди, тунелі, перевали);

– вихідний пункт (рубіж), рубежі регулювання та час їх проходження, місця, час і тривалість привалів для колони головних сил і похідної охорони; рубежі ймовірної зустрічі з противником та замисел бою на них;

– завдання, які виконуються силами та засобами старшого начальника щодо забезпечення маршу роти; організація управління, сигнали управління і взаємодії.

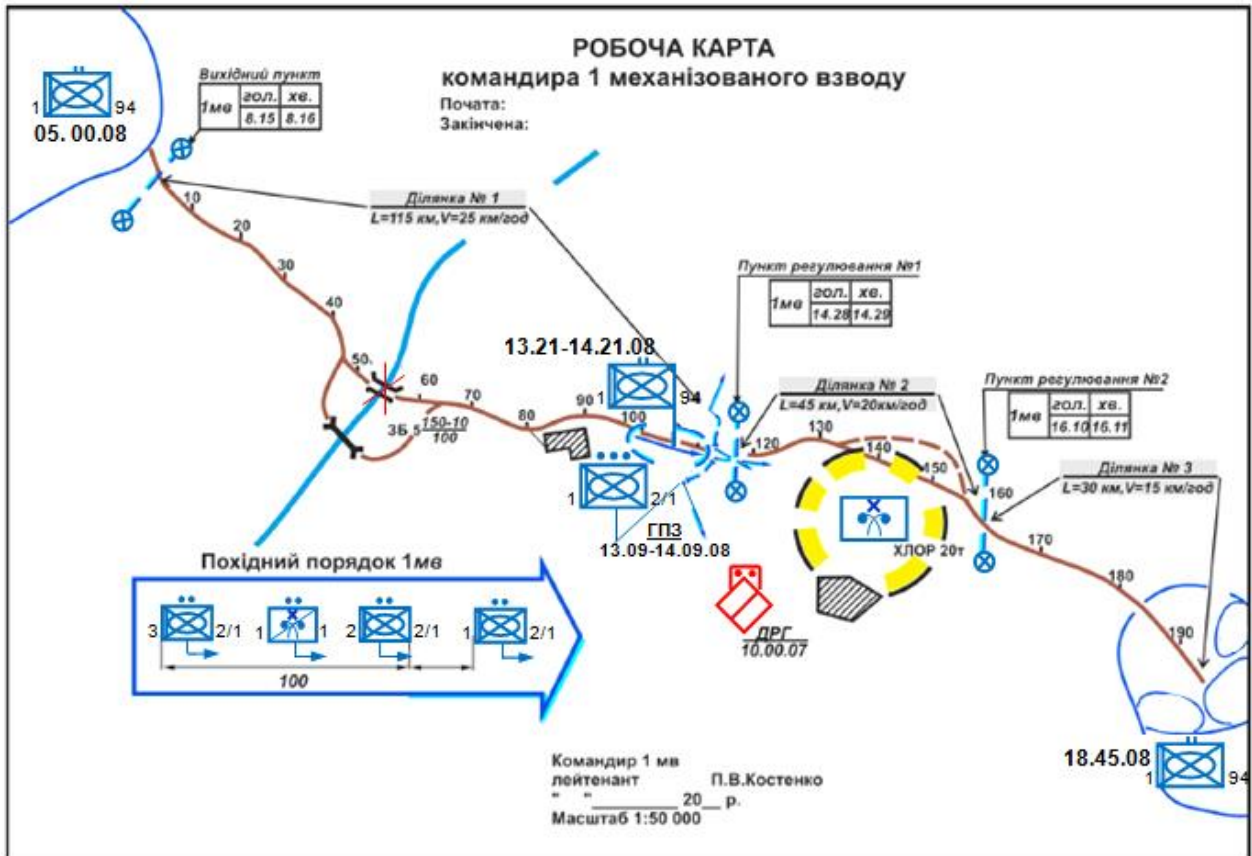

Рис. 1.3. Робоча карта командира механізованого взводу

1.5.4. Постановка завдань

Після прийняття рішення командир взводу ставить завдання *взводу* на марш.

Бойові завдання підлеглим ставляться бойовим наказом. Бойовий наказ повинен викладатися стисло і зрозуміло.

У *бойовому наказі* при постановці завдань відділенням (танкам) командир взводу вказує:

- маршрут руху (напрямок руху);
- район зосередження (пункт призначення) і час прибуття в нього (виходу на зазначений рубіж);
- район і час привалів (відпочинку);
- місце в колоні взводу, швидкість руху, дистанцію між машинами;
- порядок ведення спостереження і дій у разі зустрічі з противником.

1.5.5. Організація взаємодії

Після постановки завдань *підрозділам* командир взводу приступає до організації взаємодії по тим основним питанням які він визначив у рішенні. Доцільно організацію взаємодії проводити на макеті місцевості, по карті.

Під час організації взаємодії командир взводу узгоджує дії підлеглих з сусідніми підрозділами, що діють попереду (позаду) та органами комендантської служби при пересуванні ділянками маршруту; подоланні зон зараження, пожеж, руйнувань, мінних полів, що встановлені дистанційно; відбитті нападу противника,

застосуванні ним ЗМУ і ВТЗ; з прибуттям у район зосередження (пункт призначення).

1.5.6. Організація управління

Під час організації управління він встановлює порядок:

- доведення сигналів управління, оповіщення, взаємодії і комендантської служби;

- спостереження за сигналами старшого командира;

- роботи на засобах зв'язку під час маршу і на привалах.

1.5.7. Організація всебічного забезпечення

Під час організації бойового забезпечення командир взводу визначає порядок:

- ведення розвідки у ході маршу і на привалах;

- маскуванню машин на стоянках;

- подолання загороджень і перешкод на маршруті руху;

- порядок інженерного обладнання місць розташування взводу на привалах (відпочинку) і в районі зосередження (пункті призначення), виконання заходів захисту від ЗМУ та ВТЗ, а також заходи безпеки та підтримання дисципліни маршу.

Організуючи виконання заходів технічного, тилового і медичного забезпечення, він визначає порядок:

- проведення технічного обслуговування та ремонту ОВТ при підготовці до маршу і в ході його здійснення;

- поповнення запасів боєприпасів, пального, продовольства, води, медичного майна, інших матеріальних засобів; отримання їжі (харчів) та організації харчування; надання допомоги пораненим і хворим та їх евакуації.

1.5.8. Підготовка взводу до маршу

Після організації бойового забезпечення та виконання заходів інших видів забезпечення командир взводу приступає до практичної роботи в взводі з підготовки до здійснення маршу. В цей час він зобов'язаний *перевірити*:

- знання особовим складом свого завдання;

- справність ОВТ, приладів нічного бачення, засобів зв'язку, світломаскування і пожежогасіння,;

- заправлення техніки ПММ і охолоджуючою рідиною, наявність і правильність укладання боєприпасів, засобів спеціальної обробки, шанцевого інструменту і засобів підвищення прохідності.

У встановлений час він доповідає про готовність до маршу старшому командиру.

Під час здійснення маршу у районах де можливі дії ДРГ противника або марш здійснюється по території де проживає ворожо налаштоване населення особливу увагу слід звернути на підготовку техніки до маршу, а саме (*за досвідом бойових дій у зоні АТО*):

- на автомобілях *тент і дуги, що підтримують його, демонтують, під час здійснення маршу при низьких температурах у тенті прорізати отвори для ведення спостереження та вогню;*

- задній борт встановлюють в горизонтальне положення, щоб полегшити спішування особового складу, прибирають ремінь безпеки;
- на передньому бампері закріплюють імпровізований різак, щоб уникнути тілесних ушкоджень особового складу про натягнуту поперек дороги дріт;
- штирові антени вигинають і закріплюють, щоб запобігти зачеплення про високо натягнуту розтяжку гранати або міни;
- на дно кабіни водія та вантажного відділення укладають мішки з піском (а також уздовж бортів кузова і на крила поряд з двигуном);
- рекомендується знімати або опускають на капот вітрове скло, щоб уникнути ураження водія осколками скла;
- рекомендується демонтувати бокові двері щоб запобігти заклинювання дверей та прискорити вихід з машини;
- за можливості проводиться бронювання «життєво» важливих вузлів та агрегатів транспортних засобів (паливні баки, радіатори, елементи кабіни).

1.6. Здійснення маршу

Командир взводу під час здійснення маршу управляє взводом, знаходячись у бойовій машині. Він розташовується, як правило, у голові колони взводу. *За досвідом застосування підрозділів у зоні проведення АТО рекомендується командир взводу рухатися у колоні взводу не у першій машині.* Управління взводом на марші здійснюється встановленими сигналами і командами. Радіозасоби працюють тільки на прийом.

У визначений час, або по встановленому сигналу командира роти, взвод розпочинає рух.

З отриманням сигналу про початок руху командир взводу подає команду на витягування колони. Команда подається зоровими сигналами (прапорцями, ліхтариком), а також голосом.

Командир взводу на марші зобов'язаний суворо дотримуватися встановленого порядку руху і маскування, не допускати затримок на переправах, перевалах, у тіснинах, тунелях і населених пунктах, вести безперервне кругове спостереження за наземним, повітряним противником і сигналами командира роти, вчасно оповіщати особовий склад про противника, а також про радіоактивне, хімічне і біологічне зараження.

Залежно від обстановки, завдань, які виконуються, і дорожніх умов взвод за рішенням старшого командира може здійснювати марш “по-похідному” або “по-бойовому”. Машини на марші рухаються тільки правим боком дороги, дотримуючись встановленої швидкості руху, дистанції і вимог безпеки.

Для захисту від високоточної зброї противника максимально використовуються поля радіолокаційної невидимості, що утворюються складками місцевості і місцевих предметів, а також пришляхова рослинність. На відкритих ділянках маршруту не допускаються скупчення і зупинка машин, швидкість руху і дистанції між машинами збільшуються.

Під час вимушеної зупинки машина відводиться на праве узбіччя або убік від дороги, де несправність усувається. Машина, що зупинилася (несправна), об'їжджується тільки ліворуч. Після усунення несправності машина приєднується до колони, яка проходить, своє місце у колоні взводу вона займає на привалі. Обгін колон під час руху забороняється.

Уночі машини рухаються з використанням приладів нічного бачення або світломаскувальних пристроїв, а під час руху ділянками місцевості, які проглядаються противником, і світлої ночі – з приладами нічного бачення, які працюють у пасивному режимі, вимкненим зовнішнім і внутрішнім освітленням або повністю вимкненими приладами.

Отримавши сигнал оповіщення *про повітряного противника*, взвод продовжує рух, збільшує при цьому швидкість і дистанції між машинами. Вогневі засоби, що виділені для ведення вогню по повітряних цілях, готуються для відкриття вогню, люки БМП (БТР), крім люків, з яких буде вестися вогонь, зачиняються. Особовий склад переводить протигази в положення “напоготові”. Напад повітряного противника відбивається вогнем за командою командира взводу або самостійно. Під час руху в пішому порядку механізований підрозділ за командою командира займає найближчі укриття і відкриває вогонь зі стрілецької зброї по повітряних цілях противника.

Під час маршу не виключена можливість *раптового нападу наземного противника*, а також ведення бою на заздалегідь *намічених рубежах ймовірної зустрічі з ним* або на інших рубежах.

Ведення бою на рубежі ймовірної зустрічі з противником проводиться за вимогами ведення оборонного бою. Також на рубежах ймовірної зустрічі з противником так і на інших рубежах, можливе ведення зустрічного бою.

Під час здійснення маршу взводом самостійно, у складі роти, на взвод можливий *напад дрібних груп противника*, мінування шляхів висування, блокування маршрутів руху ворожо налаштованим населенням.

Напад на колони що висуваються буде здійснюватися приховано, з засад.

Ефективність дій підрозділу, який потрапив у засаду розвідувальної або диверсійної групи противника, безпосередньо залежить від ступеня натренованості особового складу вести бій за даних умов. Відповідними діями підрозділу (слайд 15), як правило, є щільний вогонь по позиціях засади з усіх видів озброєння, захист підрозділу, що потрапив у засаду, встановлення димової завіси та атака позицій противника.

Під час руху в колоні роти на транспортних засобах, якщо є вірогідність *потрапляння в засідку*, відстань між машинами повинна збільшуватися, це дозволяє зменшити кількість машин, що одночасно попали під обстріл.

Як правило, противник, під час руху великої колони техніки, нападати на колону з метою її знищення не буде. Метою нападу буде виведення зі строю окремих машин, ведення тривожного вогню, блокування та зупинка руху колони.

Для досягнення цієї мети він буде використовувати стрілецьку зброю, переносні протитанкові засоби, ворожо налаштоване населення.

Під час руху в колоні *головних сил* (слайд 16) механізований взвод що був обстріляний з легкої стрілецької зброї, повинен продовжувати рух по визначеному маршруту, за командою командира підрозділу або самостійно відкрити вогонь у відповідь. Вогонь у відповідь як правило відкриває черговий вогневий засіб що призначається один на взвод. У випадку інтенсивного обстрілу до ведення вогню у відповідь можуть залучатися усі вогневі засоби взводу. Для прикриття руху колони взводу димами, за необхідністю, застосовується система «Туча», термодимова апаратура та інші засоби постановки димової завіси.

При підриві машин (слайд 17) що рухалися попереду на вибуховому пристрою (міна, фугас), і зупинки колони, техніка не виїжджаючи з колони та не з'їжджаючи на обочину приймає вправо і зупиняється, дистанція між машинами 25 - 50 м. Організовується кругове спостереження та за необхідністю особовий склад спішується і займає кругову оборону навколо бойових машини. Допомога особовому складу що підірвався надається негайно з дотриманням вимог мінної безпеки.

Після перевірки місцевості на наявність вибухових пристроїв, надання допомоги потерпілим і розблокування шляху колона продовжує рух.

Якщо за блокуванням колони, слідує вогневий напад, особовий склад діє по його відбитті.

Під час нападу противника із засідки екіпажі бойових машин відкривають вогонь, встановлюють аерозольну (димову) завісу, забезпечуючи по можливості вихід військової техніки і озброєння із зони ураження, спішування особового складу і відбиття нападу. Особовий склад спішується, займає вогневі позиції навколо машин і під їх прикриттям відкриває щільний вогонь по виявлених цілях противника і найбільш імовірних місцях їх розташування, сміливими, рішучими діями відбиває напад і, якщо можливо, переходить в атаку.

Командир взводу негайно доповідає командирі роти про місце засади і стан справ.

Командири підрозділів повинні вміти діяти у випадках, які не залежать від виду пересування.

– противник відкрив вогонь з відстані менше 35 м, і можливий кидок гранати.

– противник відкрив вогонь з відстані, яка перевищує 35 м. Військовослужбовці повинні знати як потрібно діяти в зоні ураження та поза нею.

Противник (слайд 18) відкрив вогонь з відстані кидка гранати (35 м). У цьому випадку частина взводу перебуває під сильним, концентрованим вогнем противника з близької відстані. Без додаткової команди ця частина взводу відповідає вогнем зброї, з максимальним темпом ведення вогню, в напрямку засади, кидає димові та осколкові гранати та атакує позиції засідки. Частина взводу поза зоною ураження відкриває вогонь у напрямку позиції засади, прикриває атаку.

Коли противник *відкрив вогонь з відстані, яка перевищує дальність кидка гранати (більш як 35 м)*, та частина взводу, яка потрапила в зону ураження залягає, ставить димову завісу гранатами і відповідає вогнем у напрямку засідки. Друга частина взводу атакує засідку з флангу або з тилу.

Під час здійснення маршу у пішому порядку, в складі головних сил, у разі обстрілу з стрілецької зброї особовий склад займає укриття, організовує кругову оборону, відкриває вогонь у відповідь та прикрившись димовою завісою при можливості виходить з під обстрілу.

Під час руху вогневими (тактичними) групами, частина взводу, яка не потрапила в зону ураження, повинна і зобов'язана *атакувати* позиції засади з флангу або з тилу вогнем і маневром. Якщо весь взвод потрапив у засаду, він повинен атакувати її, прикриваючись димовими гранатами.

Рух пішим маршем або на лижах в умовах можливого вступу у бій, русі в боковій заставі, взвод здійснює двома колонами по одному чоловіку вздовж дороги. Дистанція між військовослужбовцями – 5 м, відділеннями – 10 м. Якщо є вірогідність нападу із засідки, то взвод прямує в складі вогневих груп. Бойовий порядок вогневої групи будується кутом. Старший вогневої групи розташовується попереду на гостряку кута, зліва і праворуч від нього на відстані 5 – 10 м – кулеметник і гранатометник, далі – стрілець, за ним – командир відділення з радистом і друга вогнева група.

Для виключення випадків нехтування питаннями організації контрзасадних дій доцільно довести *приклад з досвіду проведення АТО* (слайд 19).

Напад (засідка) на конвой 95 оаембр в с. ДМИТРІВКА (Донецька обл.) 13.05.2014 року (рис. 1.4)

З метою поповнення запасів МТЗ (зокрема боєприпасів) на блок-посту № 6 в районі півд. ок. СЛАВЯНСЬК був направлений конвой з базового табору 95 оаембр (КУТУЗОВКА) у складі аемв та трьох вантажних автомобілів з МТЗ.

Приблизно о 12.15 13.05 повертаючи ліворуч на дамбу через КРАМАТОРСЬКЕ вдсх. з в районі ДМИТРІВКА (приблизно 20 км півн.-сх. КУТУЗОВКА) по головній машині був відкритий раптовий вогонь з РПГ та стрілецької зброї в борт з лісопосадки вздовж дороги праворуч групою нападу в кількості до 30 чол. Про підхід колони ймовірно повідомив спостерігач, який знаходився в лісопосадці ліворуч від повороту на дамбу, звідки мав чудовий огляд прямої ділянки дороги приблизно до 1 км. Колона зупинилась, командир конвою одразу ж доповів обстановку в штаб АТО та запросив підкріплення. Особовий склад був оглушений, розгубився та вчасно не відкрив вогонь у відповідь, надалі спішився та прийняв бій. Другою була підбита вантажівка, яка була в колоні другою. По особовому складу вели прицільний вогонь два снайпери, які не давали особовому складу вести прицільний вогонь, а їм в свою чергу не заважали дими, так як вони не були поставлені. Один снайпер розташувався з основною групою нападу, а інший в лісопосадці позаду колони. Таке розташування надало можливість вести перехресний вогонь, як по голові колони, так і по її хвості. Втрати в особовому складі з кожною хвилиною зростали.

Командуванням АТО було прийнято рішення направити на допомогу бронегрупу блок-посту № 6, яка прибула на місце нападу вже через 30 хв. та вступила в бій, а також групу спеціального призначення, яка була доставлена вертольотом Мі-8 в район сутички біля 13.45 13.05. Про підхід підкріплення

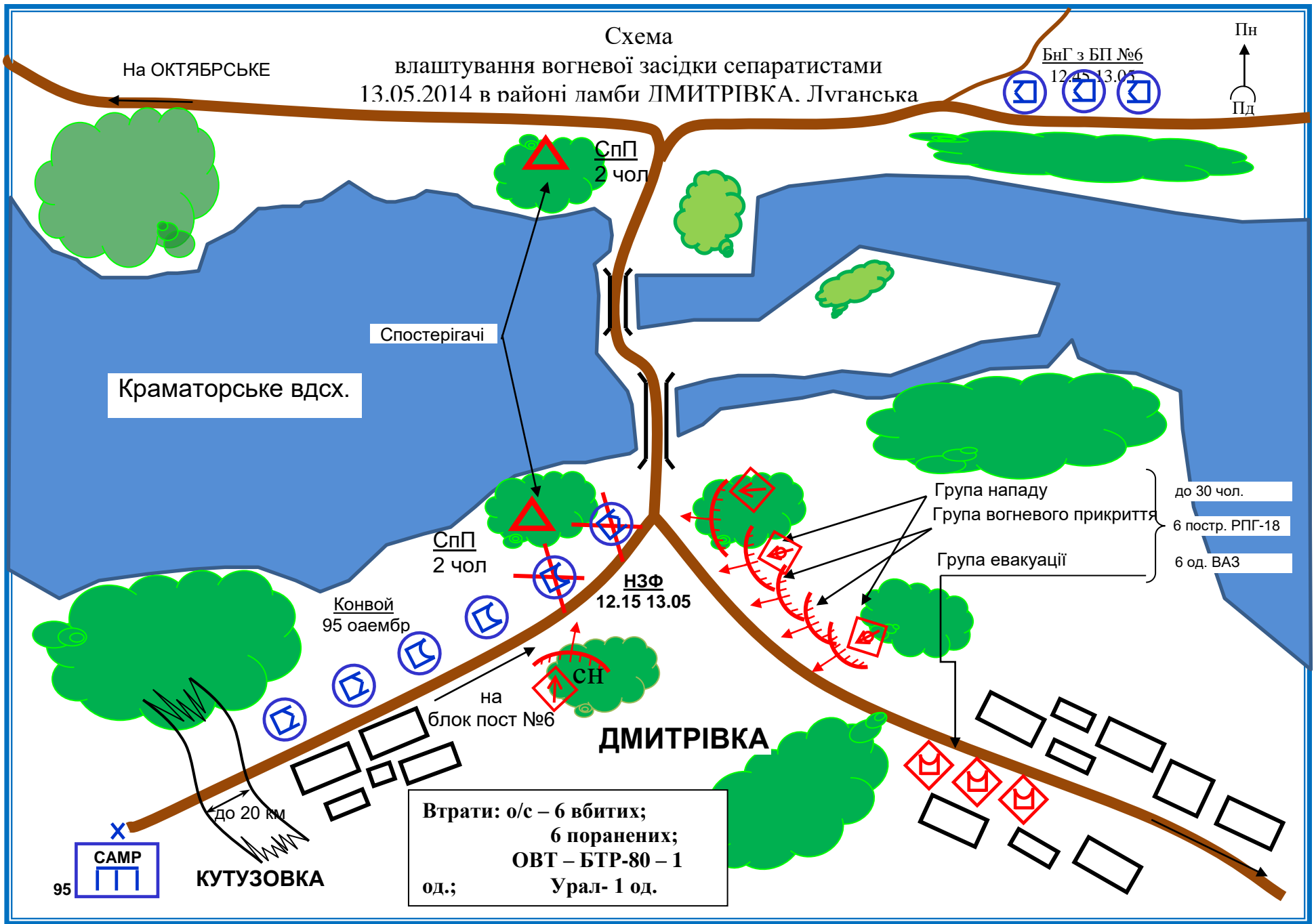
бойовики були повідомлені другим спостерігачем, який знаходився на іншому боці дамби в лісосмузі ліворуч від дороги.

Враховуючи підхід допомоги бойовики почали відхід під прикриттям групи вогневого прикриття в напрямку ДМИТРІВКА, де приблизно за 400 м на узбіччі дороги за невеликим поворотом знаходилися транспортна група (біля 6 од. ВАЗ) та відступили.

В результаті бою конвой втратив: особового складу – 6 вбитими та 6 пораненими, в ОВТ – БТР 1 од., вантажний автомобіль – 1 од.

Висновки:

1. Вогонь по конвою був відкритий з невеликої відстані, практично впритул по головній машині, тож особовий склад цієї машини повинен був застосувати дими, спішитися та закидати противника гранатами, решта транспортних машин, які не потрапили під обстріл, повинна була заднім ходом вийти з зони ураження, один з БТРів, що замикав колону і його особовий склад, повинен був негайно відкрити вогонь по «зелені зоні», щоб не дозволити бойовикам вести прицільний вогонь, а інший – під прикриттям димів та вогню здійснити маневр у фланг засідки. Існує ймовірність захвату або підриву вантажівок під час просування назад, але ж у випадку детонування боєприпасів або паливно-мастильних матеріалів в колоні міг би загинути весь особовий склад конвою.

Рекомендується, з метою швидкого реагування на засідки мати транкінговий зв'язок з кожною машиною, насамперед з машинами, що конвоюються.

2. Розвідка маршруту дозорним відділенням (патрулем) не здійснювалась. При підході до критичної ділянки місцевості – дамба – піші дозорні не виставлені.

3. Навченість особового складу конвою та конвоюємих повинна бути на рівні автоматизму та чіткого виконання обов'язків у своєму секторі, забезпечуючи безпеку іншим, для чого необхідно перед виходом на конвой проходити тренування та ретельне вивчення маршруту.

У разі блокування ділянок маршруту руху місцевими жителями за досвідом АТО рекомендуються наступні дії:

– змінити маршрут руху колони, не зупиняючись на максимально можливих швидкостях обійти натовп, при спробі заблокувати маршрути обходу застосовувати димові засоби та за необхідності попереджувальні постріли (черги) угору кількома одиницями стрілецької зброї (холостими пострілами гармати танку, БМП, кулеметами БТР) одночасно;

- якщо це вже не можливо зробити, зупинити колону не ближче ніж за 500 м від натовпу, віддати наказ “ДО БОЮ” (розосередитись, зайняти колову оборону, виставити охорону та позначки “СТІЙ, ЗАБОРОНЕНА ЗОНА!”), організувати спостереження), чим продемонструвати рішучість намірів;

- попередити про право застосування військовослужбовцями зброї голосом та викликати організаторів натовпу на переговори, переговори вести на відстані не ближче 100 м від бойових машин (бойового порядку) підрозділу;

- у разі невиконання вимог звільнити маршрут руху колони, здійснити попереджувальні постріли (черги) угору зі всієї зброї одночасно із застосуванням диму та здійснити спробу прорвати блокаду і продовжити рух;

- у разі неможливості здійснення цього – організувати вартову службу, встановити межі постів та призначити варту (діяти згідно з вимогами СГ та ВС до прибуття підрозділів ЗСУ для посилення або підрозділів мвС, СБУ (Національної гвардії)), яка забезпечить зовнішнє кільце ізоляції та подальший рух колони.

- у разі нападу сепаратистів на колону загін (підрозділ) блокування зав'язує з ними бій на вигідному рубежі та відбиває напад, а колона повинна збільшити швидкість та вийти з-під удару.

Мінні поля, які встановлені засобами дистанційного мінування противника, взвод позначає та обходить або долає у складі колони роти проходом, що пророблений групою розмінування або мінним тралом. Міни, які були виявлені перед машинами взводу, знищуються з використанням возимого комплексу розмінування або іншими способами.

При оповіщенні про радіоактивне, хімічне і біологічне зараження взвод продовжує рух. У бойових машинах перед подоланням зон зараження люки, двері, бійниці і жалюзі зачиняються, вмикаються системи колективного захисту від ЗМУ. Особовий склад, який перебуває в пішому порядку і на відкритих машинах, надягає засоби індивідуального захисту.

Зони з високими рівнями радіації, райони руйнувань, пожеж і затоплень на маршруті руху підрозділ, як правило, обходить; у разі неможливості обходу зони зараження долаються з максимальною швидкістю із обов'язковим використанням засобів індивідуального захисту і систем колективного захисту від ЗМУ.

Часткова спеціальна обробка проводиться після виходу із зони радіоактивного зараження за вказівкою командира роти, а в разі потрапляння отруйних речовин на шкірні покриви і стрілецьку зброю – негайно.

Повна спеціальна і санітарна обробка проводиться, як правило, у районі спеціальної обробки перед районами денного (нічного) відпочинку або перед входом у район зосередження.

У разі застосування противником запалювальної зброї, а також вимушеного подолання району пожеж люки, двері, бійниці і жалюзі бойових машин зачиняються. У разі необхідності надіваються протигази із вставленими протидимними фільтрами. Після виходу з району пожеж командир взводу організовує гасіння вогню на машинах, рятування особового складу і надання постраждалим першої медичної допомоги, після чого рух відновлюється.

Поранені та хворі після надання їм першої медичної допомоги на місці доставляються в медичний пункт батальйону.

За досвідом АТО:

Варіант розташування особового складу в автомобілях:

у кабіні:

– знаходиться по два водія – основний і запасний.

у кузові:

стрілки - обличчям до бортів, снайпер - в передній частині машини, командир - в районі задніх коліс, між мішками з піском, кулеметник - поруч з ним з боку заднього відкритого борту. Під час зупинки машини, особовий склад покидає її при можливості через відкритий задній борт. Першим спішується кулеметник який прикриває вогнем спішування особового складу.

На відкритій місцевості особовому складу доцільно використовувати автомобіль що зупинився. як укриття від ворожого вогню.

На привалах машини зупиняються на правому або лівому узбіччі дороги не ближче 10 м одна від одної або на дистанціях, які встановлені командиром. Для машин, що відстали, залишаються місця.

Перед кожною зупинкою вживаються заходи щодо перевірки місцевості на наявність вибухових пристроїв різного типу.

БМП (БТР, танки) розміщуються під кронами дерев, у радіолокаційній тіні місцевих предметів, а на відкритій місцевості, за наявності часу, маскуються штатними маскувальними покриттями і місцевими матеріалами. Висадка з машин особового складу здійснюється тільки за командою (сигналом) своїх командирів. Для відпочинку особовий склад розташовується праворуч від дороги. У машинах залишаються спостерігачі і чергові кулеметники (навідники гармат), а в командирських машинах – і чергові на радіозасобах. Вогневі засоби, які призначені

для відбиття нападу повітряного противника, повинні бути в готовності до ведення вогню.

Екіпажі бойових машин (водії) проводять контрольний огляд ОВТ, технічне обслуговування і разом із особовим складом, призначеним на допомогу, усувають несправності.

Денний (нічний) відпочинок призначається після нічного (денного) переходу, якщо величина відстані, на яку здійснюється марш, більше одного добового переходу. Підрозділи розташовуються приховано і розосереджено в порядку, що забезпечує швидкий вихід з району для продовження руху. Особовий склад обслуговує техніку, здійснює необхідний її ремонт і заправку, приймає їжу і відпочиває.

У районі денного (нічного) відпочинку особовий склад готує для себе прості укриття (щілини), а для бойових машин і іншої бойової техніки при необхідності за допомогою навісного землерийного обладнання – укриття. При цьому максимально використовуються природні укриття і складки місцевості.

2. Механізований взвод у похідній охороні (слайд 20)

2.1 Завдання та склад похідної охорони батальйону

Взвод (відділення, танк) підчас здійснення маршу можуть діяти у якості похідної охорони батальйону (роти).

Похідна охорона батальйону повинна забезпечити (слайд 21):

- безперешкодний рух основних сил;
- унеможливити раптовий напад на них наземного противника і проникнення наземної розвідки та ДРГ;
- забезпечити вигідні умови для вступу в бій.

На підрозділи охорони на марші покладається також завдання ведення розвідки.

Склад сил похідної охорони визначає командир підрозділу що здійснює марш та залежать від обстановки, отриманого завдання і складу того підрозділу, від якого вона висилається.

Взвод на марші *може бути призначеним*: в головну (бокову, тильну) похідну; нерухому бокову заставу; головний дозор.

Відділення (танк) на марші може бути призначене для дій у якості дозорного відділення (танку).

Залежно від завдання, яке виконується, механізованому взводу можуть додаватися *засоби посилення в складі* танку, інженерно-саперного відділення, відділення РХР, стрільця-зенітника. Танковому взводу додатково може додаватися механізоване відділення.

Для охорони колони батальйону, яка прямує в *передовому загоні або авангарді*, у напрямку руху на відстань **5-10 км** висилається *головна похідна застава (ГПЗ)* в складі до посиленої роти або взводу; на загрозливі фланги й у тил, за необхідності – *бокові похідні застави (БПЗ), тильна похідна застава (ТПЗ)* в складі до посиленого взводу на відстань **до 5 км**. ГПЗ силою до роти висилає *головний дозор (ГД)* у складі взводу на відстань **3-5 км**, ГПЗ силою до взводу (ГД) – *дозорне відділення (танк)* на відстань, яка забезпечує спостереження за ним і підтримку вогнем (слайд 22, рис. 2.1,

слайд 23, рис. 2.2). Якщо марш здійснюється в особливих умовах, похідна охорона висилається на менше, ніж зазвичай віддалення.

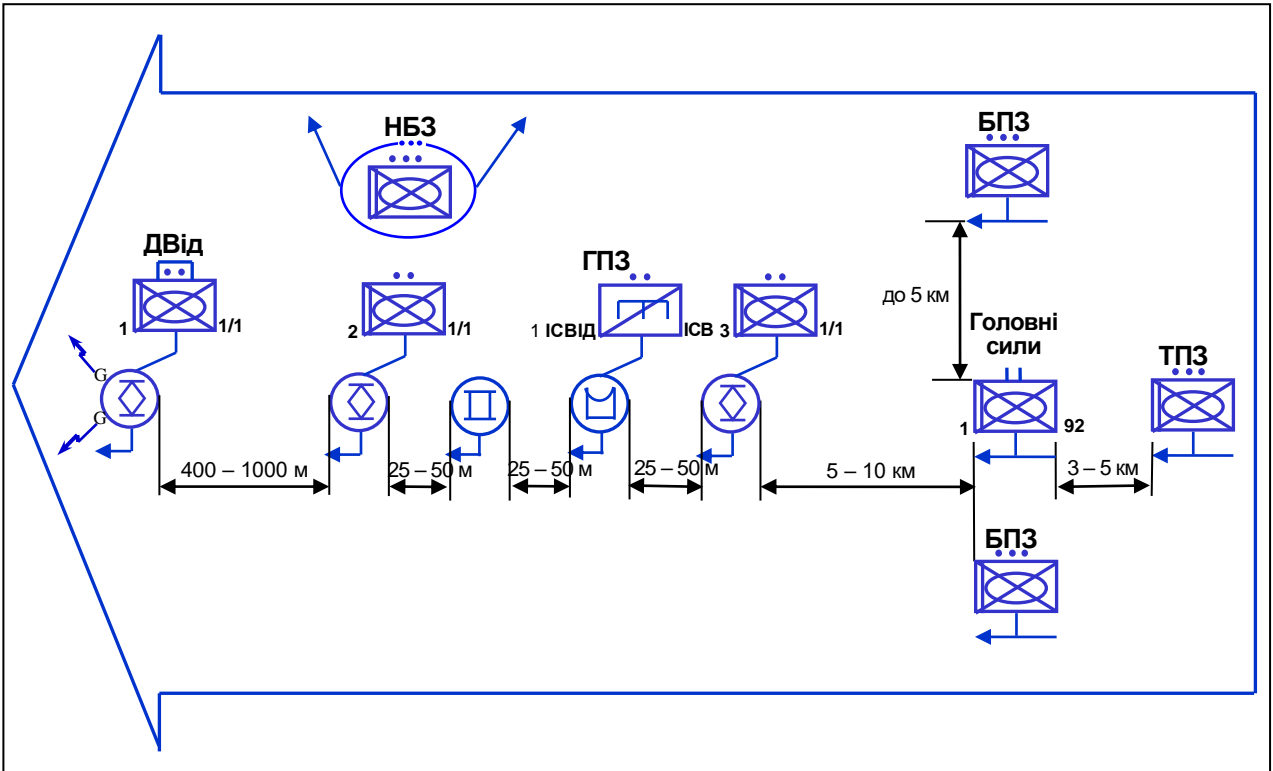

Рис. 2.1. Похідна охорона мб, який прямує в передовому загоні або авангарді (варіант 1)

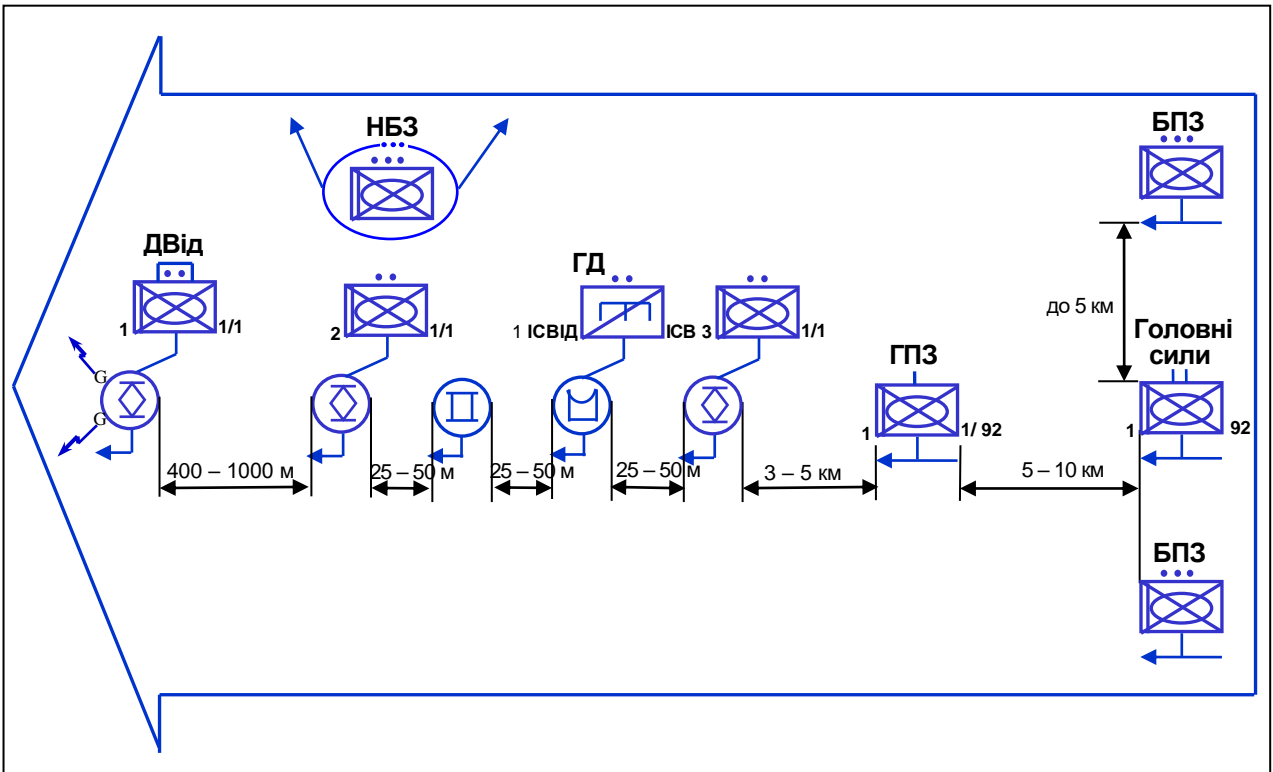

Рис. 2.2. Похідна охорона мб, який прямує в передовому загоні або авангарді (варіант 2)

Від батальйонів, які здійснюють марш у *складі головних сил бригади*, зазвичай висилаються *головні дозори*, а від замикаючого батальйону – і *тильна похідна застава (ТПЗ)* (слайд 24, рис. 2.3).

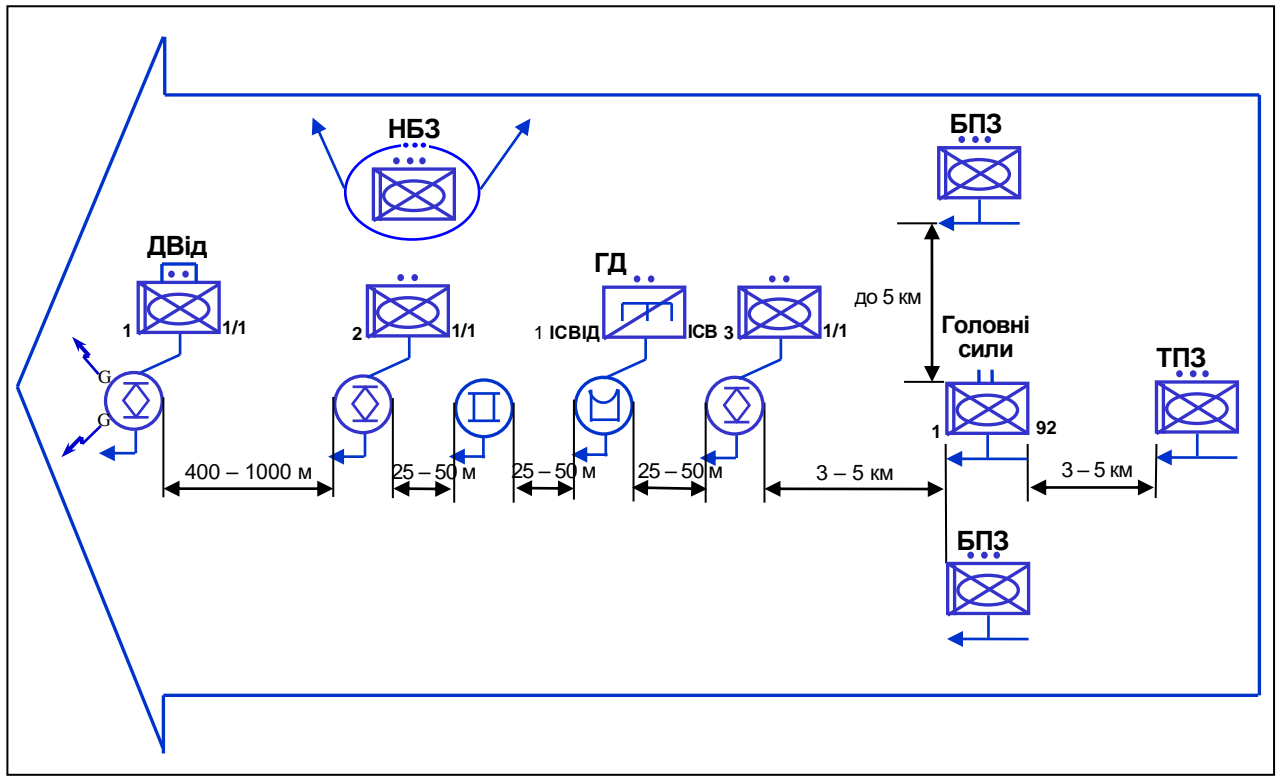

Рис. 2.3. Похідна охорона мб, який здійснює марш у складі головних сил омбр замикаючим

Бокова похідна застава рухається на рівні голови колони головних сил, по паралельним маршрутам, на відстані до 5 км від неї. Бокові похідні застави висилаються на маршрути при загрозі дій противника з флангів, при відсутності інформації про нього та наявності доріг придатних для пересування.

Тильна похідна застава рухається позаду колони головних сил та здійснює прикриття колони з тилу.

За необхідності, на найнебезпечніших ділянках маршруту під час проходження колони (на найбільш важливих перехрестях, пануючих висотах та шляхах можливого висування противника) для зайняття та утримання вигідних рубежів (пунктів) на них виставляються *нерухомі бокові застави* або *блокпости*. Нерухомі бокові застави здійснюють висування у визначені райони завчасно. З виходом у визначений район та його зайняттям, обладнують опорний пункт. Обсяг інженерного обладнання опорного пункту буде залежати від наявного часу та можливостей взводу.

Для безпосередньої охорони, а також для ведення розвідки противника і огляду місцевості від ГПЗ (БПЗ, ГД) у напрямку руху (від ТПЗ – за нею), а від ГД, головних сил батальйону (нерухомої бокової застави) на загрозливі напрямки може висилатися дозорне відділення (танк) на відстань, яка забезпечує спостереження за ним і підтримку вогнем.

У головній (боковій, тильній) похідній заставі (ГД) організовується спостереження за наземним і повітряним противником, призначається спостерігач для прийому сигналів від дозорного відділення (танка) і підтримується постійна готовність до зустрічі з противником.

В умовах можливого блокування колони цивільними особами у похідну охорону можуть призначатися загони (групи) розблокування зі складу підрозділів ВСП, НГ МВС, МВС.

2.2. Організація дій взводу, призначеного в похідну охорону

Під час організації дій у ході усвідомлення отриманого завдання та оцінювання обстановки командир взводу, призначеного в похідну охорону, крім звичайних питань, повинен:

- зрозуміти завдання колони, яка охороняється, своє завдання і порядок його виконання;
- вивчити по карті маршрут руху, характер місцевості і умови здійснення маршруту;
- визначити місця ймовірної зустрічі із противником.

Приймаючи рішення командир взводу визначає:

- спосіб дії у похідній охороні;
- завдання відділенням (танкам) на дії при здійсненні маршруту, зустрічі з противником (вороже налаштованим місцевим населенням).

У способі дії похідної охорони він встановлює:

- завдання ,на виконанні яких зосередити основні зусилля;
- порядок ведення спостереження і розвідки під час руху, на привалах (в місцях відпочинку);
- побудову колони взводу, дозорне відділення і чергові вогневі засоби. (слайд 23, рис. 2.4).

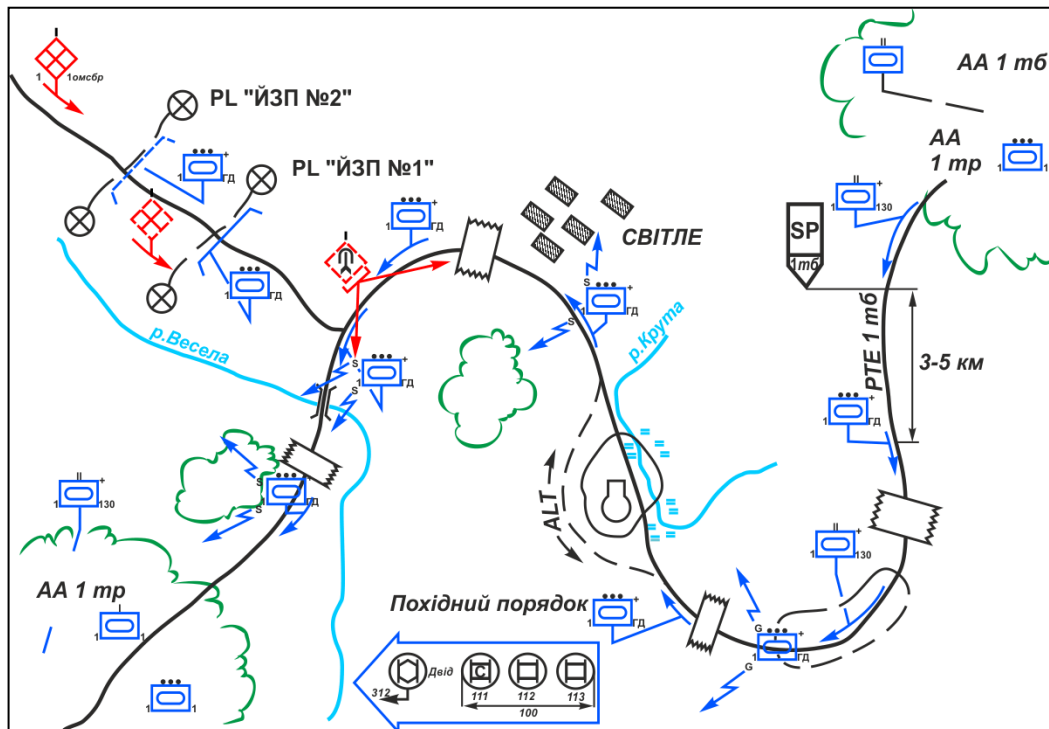

Рис. 2.4. Рішення командира *тв* на дії у головному дозорі

При постановці бойових завдань відділенням (танкам) командир взводу вказує:

- завдання на марш, маршрут руху, місце у колоні взводу;
- швидкість руху, дистанцію між машинами, вихідний пункт і час його проходження;

- порядок спостереження і дії при зустрічі з противником;
- дії на привалах (в місцях відпочинку).

Дозорному відділенню (танку), крім того:

- на якій відстані діяти;
- завдання щодо ведення розвідки;
- порядок огляду місцевості і доповіді про результати розвідки;
- ймовірні місця і час зустрічі з противником.

Під час організації взаємодії командир взводу узгоджує дії відділень (танків), засобів посилення, дозорного відділення (танка) і чергових вогневих засобів під час руху ділянками маршруту, огляду місцевих предметів (об'єктів) на маршруті руху, подоланні загороджень, зустрічі з противником, відбиття його нападу із засідки і ведення вогню по повітряних цілях, доводить сигнали управління, оповіщення, взаємодії і порядок дій за ними.

Організуюючи управління він визначає порядок підтримання зв'язку, режими роботи радіозасобів, своє місце в похідній колоні.

У вказівках із всебічного забезпечення командир взводу ставить завдання щодо захисту від ЗМУ і ВТЗ, порядку маскуванню і використання приладів нічного бачення (світломаскувальних пристроїв), підготовки ОВТ до маршу.

Надалі він організовує підготовку особового складу і техніки до маршу, поповнення боєприпасів, дозавправлення пальним, отримання інших матеріальних засобів, надає необхідну допомогу і перевіряє готовність взводу. У встановлений час доповідає старшому командирі.

2.3. Дії взводу, призначеного у похідну охорону

2.3.1 Дії взводу, призначеного в головну похідну заставу (головний дозор)

Взвод, що призначений у головну похідну заставу (ГПЗ) чи ГД (слайд 24. рис. 2.4), у встановлений час проходить вихідний пункт і рухається вказаним маршрутом з встановленою швидкістю. Командир взводу перебуває в голові колони ГПЗ (ГД), стежить по карті за маршрутом руху, діями дозорного відділення (танка), особисто веде розвідку противника і місцевості спостереженням і встановленими сигналами доповідає командирі, що вислав похідну охорону, про проходження контрольних пунктів, стан маршруту руху, виявлення перешкод і заражених ділянок, зустріч із противником.

Тіснини, тунелі, мости та інші вузькі місця ГПЗ (ГД) проходить безупинно. Зруйновані мости, заміновані або заражені ділянки маршруту обходить, позначаючи напрямком обходу покажчиками. У разі неможливості обходу замінованих ділянок маршруту вони розмінюються доданим підрозділом інженерних військ або самостійно із використанням комплектів розмінування та іншими способами під прикриттям вогню. Для виявлення дротових ліній управління вздовж дороги на 50-100 м висилаються піші дозори.

Дрібні групи противника ГПЗ (ГД), як правило, знищує, а зразки озброєння, топографічні карти та інші документи захоплює і продовжує виконувати завдання.

Під час зустрічі з *силами противника, що переважають*, раптовим вогнем із вигідної позиції знищує його. Якщо ГПЗ (ГД) не в змозі самотійно знищити противника, вона стійко утримує зайняту позицію, забезпечує розгортання і вступ у бій основних сил колони, що охороняються.

Для забезпечення руху колони ділянками маршруту, де можливий напад противника, ГПЗ (ГД) може переходити до оборони визначеного рубежу (позиції) і відновлює рух після проходження колони. У цьому випадку в ГПЗ повинен виділятися інший підрозділ.

2.3.2. Дії дозорного відділення (танка)

Дозорне відділення (танк) просувається в указаному напрямку, від укриття до укриття, ведучи спостереження за прилеглою місцевістю, не затримуючи рух колони, що охороняється. Особлива увага під час огляду звертається на ознаки влаштування противником засідок, мінування дорожнього покриття і місцевих предметів.

Закриті ділянки місцевості, окремі будівлі, узлісся, входи в ущелини і тунелі, де можливі приховане розташування противника і раптовий його напад із засідок, а також вузькі проходи, мости та інші об'єкти ретельно оглядаються, у разі потреби командир механізованого відділення висилає піших дозорних або проводить огляд усім відділенням, діючи бойовими групами під прикриттям БМП (БТР).

Для проведення огляду об'єкту піші дозорні приховано наближаються до нього під прикриттям відділення, старший дозорний пересувається, як правило, за дозорним у готовності підтримати його вогнем. При діях у складі відділення або бойової групи, особовий склад, прикриваючи один одного і використовуючи складки місцевості, по чергово просувається до об'єкту і здійснює його огляд.

Про все виявлене на маршруті руху і про зустріч із противником командир дозорного відділення (танка) негайно доповідає командирі, який його вислав. У разі виявлення засідки противника дозорне відділення вступає в бій (займає позицію) і забезпечує висування і вступ у бій основних сил ГПЗ (ГД).

У разі блокування ділянок маршруту руху вороже налаштованим місцевим населенням дозорне відділення, не входячи з ними в контакт, обходить цю ділянку і проводить колону, яка охороняється, обхідним маршрутом. У разі блокування колони похідна охорона скоує дії вороже налаштованого цивільного населення, не допускаючи роззброювання військовослужбовців (взяття їх у заручники), вживає заходи щодо просування встановленим маршрутом або у зворотньому напрямку.

2.3.3. Дії взводу, призначеного в бокову похідну заставу

Взвод, призначений у *бокову похідну заставу* (БПЗ), висувається паралельним маршрутом на рівні голови колони, що охороняється, на відстані, яка встановлена командиром, який його вислав. Дрібні групи противника, які з'явилися на фланзі колони, БПЗ знищує і продовжує виконувати завдання. У разі нападу противника, сили якого переважають, вона займає вигідну позицію, вогнем всіх засобів завдає йому ураження і не допускає нападу на колону з флангу (слайд 25).

2.3.4. Дії взводу, призначеного в нерухому бокову заставу

Взвод, що призначений у *нерухому бокову заставу*, висувається на вказаний рубіж (позицію), займає його і утримує до визначеного часу або команди (сигналу) командира, який його вислав. Надалі діє відповідно до вказівок командира. У разі нападу противника вступає в бій, утримує рубіж (позицію), забезпечуючи проходження колони, після чого виходить з бою, відривається від противника і продовжує рух своїм маршрутом.

2.3.5. Дії взводу, призначеного тильну бокову заставу

При виході з бою, відході (здійсненні маршу в умовах можливої зустрічі з противником) взвод, призначений у *тильну похідну заставу*, висувається за колоною, що охороняється, на дистанції, яка встановлена командиром, що його вислав.

Дрібні групи противника, які з'явилися в тилу колони, ТПЗ знищує, діючи з вогневих засідок. При загрозі нападу противника, сили якого переважають, вона займає вигідну позицію і несподіваним вогнем усіх засобів завдає ураження противнику, затримує його і не допускає нападу на колону, після чого відходить на інший рубіж і організовує засідку на ньому.

Для затримки просування противника ТПЗ може ставитися завдання щодо руйнування переправ, мостів, доріг, обладнання завалів і встановлення мінно-вибухових загороджень.

2.3.6. Дії похідної охорони на привалах і при розташуванні колони на відпочинок

Під час привалу і при розташуванні колони на *відпочинок* похідна охорона може продовжувати виконувати завдання, діючи в якості сторожової охорони, зайнявши вигідну позицію і знаходячись в постійній готовності до відбиття нападу противника.

Похідна застава (дозор, дозорне відділення, танк) зупиняється і відновлює рух за командою (сигналом) командира колони, що охороняється.

Заключення

Закінчуючи лекцію, слід відмітити, що питання, які розглянуті у ній, мають дуже важливе значення. В сучасних умовах роль і призначення пересування частин і підрозділів на різні відстані закономірно зростають. Це зумовлено збільшенням просторового розмаху, високою маневреністю та динамічністю бою.

Підрозділ може здійснювати пересування своїм ходом (маршем) або перевозитися залізничним (морським, річковим) транспортом. Механізований підрозділ, крім того, може перевозитися повітряним транспортом.

Підрозділ завжди має бути готовий до маршу та перевезень в умовах постійної загрози застосування противником зброї масового ураження, високоточної зброї і систем дистанційного мінування, діяння його авіації, повітряних десантів, аеромобільних, диверсійно-розвідувальних груп, радіоактивного, хімічного та біологічного зараження, руйнування доріг та переправ.

Враховуючи важливість теми, закріплення навчального матеріалу лекції здійснюватимуться на 2-годинній груповій вправі у поточному семестрі та на 6-годинному тактичному занятті під час польового виходу. Маю надію, що ви добре підготуєтеся до цих занять і отримаєте на них тверді практичні навички в управлінні взводом.

Лекцію розробив
старший викладач кафедри
загальновійськових дисциплін

Геннадій ЗМІЇВСЬКИЙ

Лекція обговорена і схвалена
на засіданні кафедри,
протокол № _____
від «_____» _____ 20__ р.